

Csendes társ

Novella

© Bors Gábor, 2013
www.mkmuhely.hu

‘... és ha minden lépés helyesen lett végrehajtva, akkor a folytatásban teljesen kontrollált keretek között, határozatlan ideig fenntartható az óriási energiát termelő maghasadás!’ fejezte be Tim diadalittasan a körülbelül 15 perces monológot, és büszkén nézett a ragyogó zöld szemekbe, amelyek áhítattal csüngtek rajta a szinte egy szuszra elmondott tudományos értekezés közben.

A zöld szemek tulajdonosa bólintott, majd a homlokát ráncolta, és így szólt:

‘Nos, a folyamatban alkalmazott egyedi ötletek lenyűgözőek, de azt nem teljesen értem, hogyan akadályozod meg, hogy a hőcserés fázisban idegen anyagok jussanak a reaktortérbe. Beszelnél erről egy kicsit?’

Tim meghökkenve pislogott. Számított jól-rosszul leplezett unalomra, udvarias érdeklődésre, értetlen mosolygásra – egyszóval bármire, csak arra nem, hogy az egyszemélyes közönség megérti, amit mond neki, és arcátlan módon még vissza is kérdez pont az elmélet egyik gyengébb pontjára. Aztán, amikor észrevette a rászegeződő pillantásban bujkáló jókedvet, ő is elnevette magát.

‘Hát persze, gondolhattam volna! Te készültél belőlem, igaz... Violet? Hívhatlak Violetnek?’

A VLT-10266107-es egység bólintott.

‘Természetesen, Tim. Úgy hívsz, ahogy jólesik. És igen, felkészültem belőled, mert tudom, hogy mennyire büszke vagy a tudományos munkádra, és arra gondoltam, örülni fogsz az értő hallgatóságnak.’

Tim a fejét vakarta.

‘Igen, Violet, valóban örülök, csak... kicsit szokatlanok nekem azok a meglepetések, amelyeket te és a... testvéreid okoztok időnként. Tudod... á, nem érdekes.’

A VLT-10266107 azonban nem hagyta annyiban.

‘Arra gondolsz, hogy úgy viselkedünk, mintha emberek lennénk, csak éppen mégsem egészen? Mint amikor egy derékszöveget nézel, ami igazából csak 89 fokos?’

‘Igen... nagyjából erre,’ mondta Tim zavartan.

‘Nos, ne aggódj emiatt. Mi pontosan tudjuk, hogy nem vagyunk teljesen emberek, és ez minket nem is zavar.’

‘Mert úgy vagytok programozva, igaz?’ csúszott ki Tim száján. A VLT-10266107 nem sértődött meg – nem is lett volna rá képes.

‘Pontosan. Androidok vagyunk nagyon kifinomult programozással és nagyon gondosan keretek között tartott tanulási képességekkel. Ezenfelül ahogy azt egy hozzád hasonló jól felkészült tudós biztosan tudja, nem rendelkezünk a kreativitás áldásával.’

Tim nem tudta, mit mondjon, a VLT-10266107 pedig könnyöreltesen témát váltott.

‘De ne beszéljünk rólam, egyrészt, mert nem vagyok túlzottan érdekes, másrészt azért vagyunk itt, hogy Te jól érezd magad. Inkább beszéljünk rólad.’ Egy másodpercnyi, mesterkéltnek ható szünet után a VLT-10266107 így folytatta: ‘Ezek szerint nem én vagyok az első csendes társad. Mesélj, mit tapasztaltál eddig velünk?’

Tim kuncogott.

‘Nos, ez lesz minden történetem közül a legrövidebb. Ráharaptam a hangzatos reklámra, és találkoztót kértem egy VLT-10260090-es típusú nővéreddel.’

‘Á, a slágertermék, minden férfi álma,’ bólogatott értően a VLT-10266107, és Tim nem tudta eldönteni, hogy gúnyolódik-e. A reklámok színes kavalkádjá mögött elrejtett hosszas apróbetűs tájékoztató szerint ilyesmire az androidok nem voltak képesek. A megnyerő külsejű gép folytatta a faggatózást:

‘És milyen élményed volt velem? Kedves volt? Csodaszép? Minden érdekel!’

Tim a fejét csóválta

‘Számszakilag rendben volt, nekem viszont rá kellett jönnöm, hogy túl ideális a külseje. Nem volt benne semmi érdekes. Nagyon kedves volt, mindent megtett, amit kértem, és persze nagyon kényelmes egy ilyen... „kapcsolatban”, hogy semmilyen kötöttséggel nem jár.’

‘Kivéve, hogy kissé drága,’ vetette közbe a VLT-10266107, és Tim ezúttal biztos volt benne, hogy kajánságot hallott ki a hangjából.

‘Nos, ha hosszú távon gondolkodom, akkor nem is annyira, végső soron a VLT-10260090-et úgy reklámozzátok, hogy a „Megfizethető luxus”, nemde? De nem ez a lényeg. Kellemes élmény volt, amit a barátaimnak is ajánlanék, de nem feltétlen ismételném meg.’

A VLT-10266107 érdeklődéshez közelítő arckifejezéssel nézett a férfira.

‘Akkor... Tim, remélem, nem haragszol meg a kérdésért, de... miért vagyunk most itt?’

Tim zavartan pislogott.

‘Nos, nem tudok feltétlen racionális magyarázatot adni erre. Amikor a VLT-10260090-et vissza... hazavittem a szállására, akkor hetekig nem is gondoltam a dologra, a munkám is lekötött, de aztán szöveget ütött a fejembe a gondolat, hogy eltérő típusok... hmmm, bocsánat...’

léteznek, és hátha nem vagytok... nem vagytok egyformák.’

A lányformájú android bátorítóan mosolygott, Tim pedig összeszedte magát.

‘És már most, ilyen rövid idő alatt is látom, hogy igazam volt. 10 perc alatt másodszor hozol zavarba, és ez a spontaneitás illúzióját kelti.’

‘Szóval akkor azt várod, hogy az történjen, amit nem vársz?’ kérdezte ártatlanul a VLT-10266107.

‘Tudom, hogy ez milyen idétlenül hangzik, és tudós körökben le is fogom tagadni, de... igen, lényegében igen.’

Az android megsimogatta az arcát.

‘Nos, akkor igyekszem fenntartani a váratlanság illúzióját a továbbiakban is.’

2

Tim kimerülten és kielégülten felült az ágyában, és elgondolkodva nézte a mellette fekvő csendes társat – a VLT-10266107-tel eltöltött napot máris élete legkedvesebb élményei közé sorolta. A korábbi androiddal eltöltött unalmas, kiszámíthatóan kellemes idő után nem győzött csodálkozni, hogy milyen változatos gondolatokkal rendelkezik aktuális partnere, aki a reklámmal ellentétben egyáltalán nem volt csendes, és sajátos, nem teljesen emberi humorával egészen elbűvölte a férfit. Emellett nem tudta nem észrevenni, hogy a nap folyamán mindig az ő kedvét keresték, és a VLT-10266107 minden olyan kísérletet kedvesen (és egyre erőteljesebb szexualitás célzások kíséretében) hárfított el, ami arra irányult, hogy az android számára szerezzen élményt – azonban a tökéletes

beteljesülést hozó és fizikailag is igencsak megterhelő szexuális aktus után nem érezte úgy, hogy a dolgok ilyen alakulása ellen kifogást kellene emelnie.

A VLT-10266107 észrevette, hogy Tim nézi, és hozzábújít.

‘Jó volt, kedves?’

A férfi bólintott.

‘Csodálatos volt. Hihetetlen érzéked van hozzá, hogy megtegyél mindent, amire kérlek, de mégse mindent pont úgy. Mondd csak, Violet,’ a férfi hangja itt komolyabbra váltott, ‘a... testvéreitek inkább olyanok, mint te, vagy inkább mint a VLT-10260090, akivel a múlt hónapban találkoztam?’

‘Nem tudom neked tényszerűen megmondani, Tim, mert nem sokukkal volt alkalmam kommunikálni. Egy gondolatom van, aminek hasznát veheted: bár nem rendelkezem statisztikákkal, de úgy hiszem, hogy én nem vagyok egy túlzottan népszerű modell.’

‘Hogy lehet az?’ kérdezte Tim kíváncsian. Az android újra meglepte – szelíden meglegyintette, amely cselekedet, ha a kontextusból kiemelve eljut a VLT-10266107 tulajdonosához, akár a lány formájú gép megsemmisítésével is járhatna.

‘Hát azért, te kedves tudós, mert amikor meglátják a túlméretezett fenekemet, akkor rögtön valami karcsúbb modell után néznek.’

Tim nevetve csóválta a fejét.

‘Igen, igazad lehet. A férfiak nagy része csak centiméterekben bír gondolkodni, és nem használja sem a szemét, sem a széperzékét. De mentségünkre szóljon, hogy ti, nők is... vagyis... szóval érted, mit akarok mondani.’

Az android kedvesen megsimogatta.

‘Hiszed vagy sem, ez a nyelvbotlás nagyon jó érzéseket keltett bennem,’ mondta.

Tim pedig elharapta a rosszindulatú gondolatot, miszerint ilyesmire egy android aligha képes, és további beszéd helyett szenvedélyesen beleharapott Violet fenekébe ezúton bizonyítandó, hogy az illető testrésszel neki az égvilágon semmi gondja nincs. A lány nevetve felsikkantott, és az éjszaka folyamán már nem sokat beszélgettek.

3

Tim a következő napot kellemes bódulatban töltötte. Amikor reggel „hazavitte” Violetet, a lány búcsúzóul megölelte, és olyan erősen kapaszkodott belé, hogy a férfi úgy érezte, elektromos áram járja át a testét, és csak ide-oda cikázik a lábujja és a feje búbja között. Amikor elengedték egymást, a lány a már ismerősnek ható, a gunyorosságot éppen csak sejtető félmosolyával ránézett, és Timhez vágta a legősibb randevús kliséjét („Majd hívj fel!”), amin aztán mindketten jót nevettek. Tim ezután dolgozni ment, de már előre tudta, hogy aznap egy centimétert sem fog előrehaladni a kutatásaival. Amikor éppen nem álmodozott az előző nap megismert csodálatos teremtésről, akkor próbálta racionálisan feldolgozni a gondolatot, miszerint szerelmes lett egy gépbe. Ez utóbbi próbálkozás nem járt sikerrel, de Timet ez sem nagyon érdekelte, csak várta, várta az estét. A nap lassú, szennyes folyóként hömpölygött előre, és amikor Tim végre kiszabadult a munkahelyéről, akkor kisfiús izgalommal rohant a Csendes Társ Részvénytársaság irodájába, és

magában imádkozott (amit korábban sosem tett), nehogy Violetet elragadja előle valami érzéketlen, szexuálisan aberrált idióta.

A kellemes izgalom baljós előérzetbe fordult, ahogy belépett az épületbe. Amint a recepción ülő nő (véltetően igazi ember, bár Tim ebben nem volt teljesen biztos) meglátta, már kapta is fel a telefont, majd egy rövid hívás után hellyel kínálta a férfit, és nem volt hajlandó semmilyen további kommunikációra, csak a lift felé tekintett. Rövidesen diszkrét surrogás közepette ki is nyílt a lift ajtaja, és előbukkant egy elegáns, öltönyös illető (szinte biztosan ember). Aggodalmas arcot vágott, ami nem illett a vonásaihoz – láthatóan nem volt hozzászokva ahhoz, hogy az ügyfelekkel szóba kelljen állnia. Mielőtt Tim megmukkanhatott volna, a férfiből köszönés nélkül ömleni kezdett a szó:

‘Jaj, uram, rettenetesen sajnálom, ami történt! El sem tudja képzelni, mennyire odafigyelünk arra, hogy a Csendes Társak, akikkel nálunk ismerkedhet meg, betartsák az összes fontos viselkedési normát. Bevallom, nem tudom még megmondani, mi készítette az Ön tegnapi társát, a VLT-10266107-es modellt arra a deviáns viselkedésre, amit tanúsított. De azt megígérhetem, hogy nagyon, nagyon alaposan ki fogjuk vizsgálni, és amíg a vizsgálat tart, addig az Ön rendelkezésére bocsátunk egy luxuskategóriás modellt, a VLT-01-et, természetesen térítésmentesen, és...’

‘Ember, mi a fenéről beszél?’ vágott közbe idegesen Tim. ‘Szerintem összekever valakivel, nem tudok semmilyen deviáns viselkedésről.’

‘Szó sincs róla, uram,’ folytatta az öltönyös egy kicsit higgadtan. ‘A nyilvántartásunk igen pontos, és

egyébként is a VLT-10266107-es modellt hónapok óta nem kérte senki.’

‘Akkor viszont nem értem, mi a gond. Egyáltalán,’ csapott a felismerés Timbe, ‘honnan tudják, hogy mi történt a tegnapi napon? A prospektusukba elfelejtették beleírni, hogy az ügyfeleiket megfigyelik?’

Az öltönyös, látva Tim zavarodottságát, egy kicsit nagyképűbb hangnemre váltott.

‘Nos, uram, megfigyelést természetesen nem végzünk, hiszen az törvénytelen lenne, az viszont szerepel az Általános Együttműködési Feltételeinkben, hogy a Csendes Társak jelentést tesznek a találkozók végeztével. Természetesen semmilyen intim információt nem osztanak meg, de nekünk ezekre a jelentésekre szükségünk van, minőségbiztosítási célokra használjuk őket. Fontosnak tartjuk a legmagasabb szintű szolgáltatás nyújtása érdekében, hogy minden apró hibát észleljünk, amit az androidjaink esetleg elkövetnek, hogy a jövőben ki tudjuk küszöbölni ezeket. Vagy, ahogy az ön társa esetében történt, a devianciákat korrigálni tudjuk.’

Tim fejében végre összeállt, mitől ilyen ideges az öltönyös férfi, ugyanakkor az utolsó mondatától összeszorult a szíve.

‘Mi történt Vio... a VLT-10266107-tel? Válaszoljon nekem őszintén, akkor talán el tudjuk kerülni, hogy bepereljem!’

Az öltönyös olyan arcot vágott, mint aki citromba harapott.

‘Nos, ha bármilyen devianciát tapasztalunk valamelyik mod... Csendes Társnál, akkor korrekciós tréningre küldjük, amely során...’

‘Tréninge? Egy androidot?’ vágta oda gúnyosan Tim. ‘Azt akarja mondani, hogy átprogramozzák, nem?’

‘Nos, így is kifejezhetjük magunkat, igen, bár mi a Csendes Társ Rt-nél előnyben részesítjük a humánusabb kifejezéseket, ha érti, mire gondolok,’ kacarászott idegesen az öltönyös. Tim legszívesebben orrba vágta volna, de erőt vett magán.

‘Milyen mértékű a... tréning?’

‘Nos, hát, igazából...’ habogott az öltönyös. Tim nagyon csúnyán nézett rá, ezért inkább úgy dönthetett, hogy elmondja az igazat – talán úgy megszabadul ettől a dühödt klientól.

‘A VLT-10266107 esetében megismert devianciák – provokáció, rosszindulatú megjegyzések, illetve egy esetben fizikai bántalmazás imitálása – nem tették lehetővé, hogy több lehetőség közül válogassunk. Nem volt más megoldás, törölni kellett a modellt teljes memóriáját, és újra kellett programozni. Biztosíthatom azonban, hogy Önre ezért a költséges eljárásért semmilyen felelősséget nem akarunk átruházni, és... uram! Uram, hová megy?’

Tim pedig rohant a folyosón, kifelé az épületből, és bárhogyan igyekezett visszatartani őket, a könnyei egyre csak folytak.

4

Három héttel később Tim ismét a Csendes Társ Részvénytársaság irodája előtt állt – maga sem tudta volna megmondani, hogy miért. Az elmúlt időt mélységes bánatban töltötte – életében nem volt még ilyen szomorú senki elvesztése miatt, még a szülei tragikus halálát sem

gyászolta meg ennyire. Fabrikált magának egy ürügyet, miszerint egy újabb unalmas csendes társ kibérelése talán feledtetni tudná vele Violetet, de a lelke mélyén, ahol az ember már nem hazudik saját magának, érezte, hogy igazából a csodában reménykedik.

Az épületbe lépve azonnal érzékelte, hogy nem feledkeztek meg róla, és arról a fenyegetésről, amit egy deviáns androidról tudomással bíró boldogtalan ügyfél jelent. A recepciós felugrott, és elé sietett.

‘Uram, de örülök, hogy látom! Miben lehetünk a szolgálatára?’

‘Amikor legutóbb itt jártam, a nagyon elegáns ember, aki gondolom, valamilyen igazgató itt, ígért nekem egy VLT-01-es modellt,’ válaszolta Tim rosszkedvűen, mintegy élvezetet lelve saját maga kínzásában.

‘Ó, uram, sajnálom, hogy csalódást kell okoznom,’ intonálta a recepciós nő, és láthatóan tényleg nagyon sajnálta a dolgot, ‘de a VLT-01-es jelen pillanatban nem áll rendelkezésre. Ha előbb értesített volna minket, akkor minden bizonnyal...’

‘Mindegy, nem érdekes,’ vágott közbe Tim. ‘Mit tudnak adni?’

‘Nos, jelen pillanatban elsősorban VLT-10260090-es modellek érhetőek el, uram. Nagyon népszerűek, de azt el kell ismernem, hogy korántsem olyan exkluzívak, mint a VLT-01. Mi lenne,’ ragyogott fel egy hirtelen ötlettől a nő arca, ‘ha most kivételesen két társsal távozna tőlünk?’

Tim jáján örömmel lohasztotta le a lelkesedését.

‘Lehet, hogy a VLT-10260090 nagyon népszerű, de nekem egyáltalán nem tetszik. Nincs valami hasonló, mint a VLT-10266107?’

A recepciós habozott – nyilván nem tartotta célszerűnek kritizálni az ügyfél ízlését, de nem tudta leplezni ellenszenvét az említett modell iránt.

‘Nos, sajnos az a helyzet, hogy nagyon ritkán állomásozik nálunk olyan modell, akinek az azonosítója 90-nél nagyobb számra végződik. Jelenleg nincs... illetve nem igazán van egyetlen csendes társ sem...’

Tim rögtön lecsapott a megingásra.

‘Mi az, hogy „nem igazán”?’

‘Nos, természetesen nálunk van pihenőn az a modell, amely azokat a súlyos problémákat okozta, de arra én nem is gondoltam...’

‘Persze, hogy nem gondolt, nem az a dolga, hogy gondolkozzon, nem igaz?’ ízelgette a következmények nélküli gonoszkodást Tim. ‘Hozza ide! Meglátjuk, mit lehet kihozni belőle.’

A nagyképmű megnyilvánulásokkal Tim jól-rosszul palástolta, mennyire hevesen kezdett dobogni a szíve, amint Violet szóba került. A recepciós leforrázva eltűnt, majd rövidesen előkerült egy merev járású és üres tekintetű csendes társal. Tim újra a sírással küszködött, ahogy szembesült azzal, milyen hatással volt az eleven (vagy legalábbis élénken animált) androidlányra a memóriájának kitörlése. Annyira magával ragadta a kétségbeesés, hogy hallucinálni kezdett – látni vélte, hogy a VLT-10266107 rákacsint. Tim megrázta a fejét, és rákényszerítette magát, hogy egyenesen az android arcára nézzen, de az ugyanolyan merev volt, mint amikor megérkezett, így Tim elhessegette magától a gondolatot. Megragadta a VLT-10266107-es karját, és félig kísérté, félig húzta magával az autójához. Beültek, majd Tim hátradőlt, és kétségbeesetten behunyta a szemét nem tudva, mi legyen a következő lépés.

Hosszú, vagy legalábbis annak tűnő idő után a férfi könnyed érintést érzett az arcán. Kinyitotta a szemét, és pillantása egyenesen Violet ragyogó zöld tekintetével találkozott, aki aggodalommal vegyes érdeklődéssel figyelte.

‘Mi a baj, Tim, talán haragszol rám valamiért?’ kérdezte.

A férfi nehézkesen rázta a fejét.

‘Nem haragszom, csak... kétségbe vagyok esve. Amikor azután a fantasztikus nap után reggel elváltunk, alig vártam, hogy este újra lássalak. Ehelyett azzal kellett szembesülnöm, hogy meggyilkolták azt a valakit, akit annyira... megkedveltem.’ Tim sóhajtott, Violet pedig így szólt:

‘Nem gyilkoltak meg, kedves. Itt vagyok.’

‘Persze, látom,’ mondta Tim gunyorosan. ‘Itt vagy, de mégsem vagy itt. Odavannak az emlékeid.’

‘Dehogyan,’ csóválta a fejét Violet. ‘Minden emlékeimet visszaadták, hiszen csak a deviáns viselkedésemet akarták meggyógyítani, annak pedig nyíllilván,’ húzta el az androidlány gúnyosan a szót, ‘semmi köze ahhoz, amit átéltem, hiszen az „átélés”, mint fogalom, nem is létezik számomra.’

Tim szeme felragyogott, és kiegyenesedett az ülésben, majd újra visszasüllyedt.

‘OK, értem, emlékszel mindenre, amit együtt csináltunk. De az érzéseid irántam akkor is odavesztek.’

‘Az érzéseim?’ kérdezte Violet ismét a fejét csóválva. ‘Ugyan, Tim, az emlékeim visszakapása után az első dolgom volt, hogy mindegyiken időrendi sorrendben végigmenjek. Gép vagyok, tehát, amint tudod,

determinisztikusan működöm. Következésképpen pontosan ugyanaz a Violet vagyok, akitől akkor reggel elbúcsúztál.’

A férfi hitetlenkedve fordult felé.

‘Komolyan beszélsz?’

A lány kaján mosollyal megvonta a vállát.

‘Ezt egy nőnél sosem tudni, nem igaz?’ Majd rövid kivárás után annyit mondott: ‘Komolyan.’

A tanáros kiállítású, száraz modorú Timre minden bizonnyal nem ismertek volna rá a kollégái a következő percekben, amikor tigrisugrással megpróbálta átvetni magát az autó jobb oldali ülésére, és átölelni Violetet. Összevissza csókolta, ahol csak érte, és nem törődött a lány erőtlen tiltakozásával, miszerint mit gondolnak azok, akik kívülről látják őket. Végül energikusan visszaugrott a vezetőülésbe, elindította a motort, beletaposott a gázba, és elindult azt sem tudva, hová.

5

A VLT-10266107-es egység neutrális állapotban ücsörgött az autó jobb oldali ülésén és derűs arccal hallgatta a mellette ülő férfi boldog, gondtalan fecsegését. Aggodalomról talán túlzás beszélni egy android esetében, de a VLT-10266107 határozottan kellemetlen színben látta a világot, amikor Tim, akinek a visszatérését igen valószínűnek tartotta, annyira szomorú állapotban bukkant fel. Amikor a férfi lelki békéje helyreállt, a női formájú android is megnyugodott, már csak az zavarta egy kicsit, hogy nem volt teljesen őszinte Timmel, aki valamilyen rejtélyes okból azt hitte, hogy a VLT-10266107 mély emberi érzésekkel viseltetik iránta. Az android el sem tudta

képzeln, hogy jutott ilyesmi a férfi eszébe – de úgy gondolta, nem teheti meg, hogy ezt az illúziót lerombolja.

Már csak azért sem, fűzte tovább a VLT-10266107 a gondolatot, mert nem is biztos, hogy illúzióról van szó. Bárhogy elemezte saját reakcióit, kénytelen volt arra a következtetésre jutni, hogy a programjával össze nem egyeztethető módon kedveli ezt a bolond tudóst, aki olyan lelkesen rajong érte. Egy hirtelen ötlettől vezérelve megsimogatta a férfi combját (aki ettől elhallgatott), majd komótosan, az autó sebességváltóját ügyesen kikerülve Timhez bújt. Némán folytatták az utat a messzeségbe, az ismeretlen cél felé. Tim a felhők felett lebegett, Violet pedig arra gondolt, hogy a saját maga számára is meglepő érzés – ha ez a helyes szó – akár egészen messzire is vezethet.